

Hittust í fyrsta sinn um sextugt

„Á Íslandi heilsast ættingjar með knúsi!“ Þannig tók **Ebba Unnur Jakobsdóttir** á móti systur sinni, Medoru, með opnum faðmi þegar þær hittust fyrst í Leifstöð sumarið 2008. Þá voru þær 60 og 63 ára. Nokkrum mánuðum áður hafði hvorug hugmynd um tilvist hinnar. **Hólmfríður Helga Sigurðardóttir** tók hús á Ebbu sem sagði henni söguna af ástarsambandi hermansins J.T. Roricks og hinnar íslensku Dídíar og ákvörðuninni um að leita róta sinna á fullorðinsaldri, með hvatningu frá handanheimum.

Nokkrum mánuðum áður en systurnar Ebba og Medora hittust í fyrsta sinn höfðu þær komist að tilvist hvor annarrar. Faðir þeirra, J.T. Rorick, var bandarískur hermaður sem bjó á Íslandi í tvö til þrjú ár undir lok seinni heimsstyrjaldarinnar. Hann átti í ástarsambandi við unga íslenska konu, Fríðu Jónsdóttur, sem alla tíð var kölluð Dídí. Ávöxtur þess sambands var Ebba, sem fæddist í febrúar árið 1945, nokkrum mánuðum eftir að J.T. fór frá Íslandi.

Yndisleg fósturfjölskylda

Alla ævi hafði Ebba Unnur vitað að hún ætti bandarískan föður. Hún vissi líka að hann hafði verið giftur í Bandaríkjunum og að hún ætti þar tveimur árum eldri hálfbróður, sem faðir hennar hafði ekki enn hitt, þegar hann var búsettur á Íslandi. Hún vissi ekki mikið meira um föður sinn, enda barst hann órsjaldan í tal á uppvaxtarárum hennar. Ebba, sem ólst ekki upp hjá móður sinni vegna erfiðra aðstæðna hjá henni, minnst þess ekki að hafa saknað þess að vera í sambandi við blóðföður sinn. „Ég lenti hjá alveg yndislegum fósturforeldrum, fullorðnum hjónum sem voru óskaplega góð við mig. Ég hef stundum furðað mig á því sjálf af hverju ég var ekki forvitnari um blóðföður minn. Kannski var það bara vegna þess að ég var svo ánægð. Ég hafði einskis að sakna.“

Þegar Ebba var tólf ára gömul kom mamma hennar í heimsókn og hafði meðferðis þrjú bréf sem J.T. hafði skrifað henni, eftir að hann fór frá Íslandi, og tvær myndir af honum. Þær töluðu aldrei aftur um hann sin á milli eftir það.

Ekki hrifinn af Ameríkubarni

Ebba er Jakobsdóttir en fósturfaðir hennar hét Ingibergur. Þetta fannst krökkunum í kringum hana skrytið og þau voru forvitin um hver væri þá eiginlega pabbi hennar. Þegar hún sagði þeim að hann hefði verið amerískur hermaður höfðu þau mestan áhuga á því að vita hvort hann væri ríkur. Að öðru leyti fann hún ekki fyrir fordómum vegna þess. Hins vegar vissi hún að það truflaði nýjan eiginmann blóðmóður hennar að faðir hennar væri frá Ameríku. „Hann var ekkert hrifinn af því að búa með Ameríkubarni. Það hefði verið alveg í lagi ef faðir minn hefði verið Norðmaður eða Rússi. En hann var samt alla tíð góður við mig. Og sjálf hafði ég það svo gott hjá fósturforeldrum mínum að ég vildi hvergi annars staðar vera.“

Leit hafin að fjölskyldunni

Það var ekki fyrr en Ebba var komin hátt á sextugsaldur að hún fór að hugsa um að reyna að hafa uppi á fjölskyldu föður síns í Bandaríkjunum. „Bréfin og myndirnar af honum voru alltaf einhvern veginn að detta upp í hendurnar á mér. En ég var alls ekki viss um hvort mig langaði til að gera eitthvað í þessu, mér fannst það satt best að segja of mikil fyrirhöfn. En þegar þarna var komið sögu var þetta orðið þannig að það var alltaf einhver að pota í mig. Svo dóttir mín fer á stúfana. Og hún var ekki lengi að finna heimasíðu um Rorick-ættina.“

Þær mæðgur fóru þó ekki lengra með leitina í það skiptið. En svo var það nokkrum mánuðum seinna að Ebba var stödd í eldhúsinu á Bifröst þar sem hún og eiginmaður hennar störfuðu í langan tíma. Þar var fræðimaðurinn Ian Watson að störfum. Hann varð vitni að því þegar Ebba var að tala við útlending og hafði orð á því að hún talaði nokkuð góða ensku. „Það liggur kannski bara í blóðinu,“ svaraði Ebba þá. Þá var forvitni Íans vakin og Ebba komst að því að hans aðaláhugamál er ættfræði. Hann óskaði eftir því að fá að grafast frekar fyrir um fjölskylduna. Ebba ýtti því á undan sér í nokkra mánuði en lét loks til leiðast. Hann var fljótur að finna upplýsingar um fjölskylduna. Þá fyrst fékk Ebba að vita að hún ætti ekki bara bróðurinn Jay í Annapolis heldur líka yngri systur í Oregon sem hét Medora. Eftir nokkurra mánaða umhugsun gaf Ebba Ian heimild til að hafa samband við þau símléiðis. Bæði systkini hennar tóku símtölum Íans vel, voru steinhissa en fyrst og fremst forvitin um þessa týndu systur. Og í því símtali kom líka í ljós að hún átti líka yngri bróður, Mark.

Leyfðu mér að kynna mig

Fyrsta bréfið sem Ebba fékk frá þeim systkinum í Bandaríkjunum var frá eldri bróður

NAUÐALÍK FEÐGIN Ebba Unnur Jakobsdóttir ber sterkan svip af föður sínum, sem hún hitti aldrei í lifandi lífi. Það gerir sonur hennar einnig, sem er lifandi eftirmynd afa síns.

FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

MEÐ MYNDINA AF PABBA Medora, yngri systir Ebbu, kom til Íslands sumarið 2008 ásamt dóttur sinni. Þá hittust þær systur í fyrsta sinn.

MYND/ÚR EINKASAFNI

hennar. Það hófst með þessum orðum: „Allow me to introduce myself.“ Í bréfinu rakti hann hversu undrandi þau systkinin hefðu verið þegar þeim barst símtalið, en þau væru bæði jafnframt forvitin og áhugasöm um að hitta hana. Hann lýsti föður þeirra, sem hann sagði hafa verið hlýjan mann sem elskaði að tala, hlæja og rökræða. Hann sagði henni frá því að faðir hennar hefði látist úr herra-áfalli 63 ára gamall, þegar hann var úti að skokka.

Ebba telur að áfallið hafi verið meira fyrir Medoru, sem hafði verið einkadóttir föður síns og alla tíð dreymt um að eignast dóttur. Engu að síður tók hún Ebbu líka hlýlega. Í ljós kom að Medora hafði verið búin að skipuleggja ferð til Norðurlandanna með eldri dóttur sinni þetta sama sumar. Því var fyrsti fundur þeirra strax skipulagður í sambandi við það.

Margt er líkt með skyldum

Þegar Medora svo kom hingað til lands um sumarið biðu hennar margar óvæntar

uppákomur. Sú fyrsta var að hitta fyrir þessa hlýju systur sína á flugvellingum. Önnur var þegar hún hitti son Ebbu, Ingiberg. Sá er svo nauðalíkur afa sínum að það eitt að sjá hann sló hana alveg út af laginu. Fleiri líkindi eru með fjölskyldunum, bæði útlitsleg og karaktereinkenni. „Yngri dóttir Medoru er á kafi í þessum andlegu málum, eins og ég. Svo er dóttir mín svo nauðalíkur Medoru á margan hátt, bæði í sér og í útliti,“ segir Ebba, sem hefur einu sinni hitt Medoru aftur, þegar hún var í heimsókn hjá dóttur sinni í Kaliforníu. Yngri bróðurinn á hún ekki von á að hitta, enda er hann sjúklingur og hafi lítil samskipti við fjölskylduna. Hún vonast eftir að hitta eldri bróður sinn einn daginn.

Ebba er ánægð með og þakklát yfir að viðbrögð systkina hennar hafi verið svo jákvæð. Annars segist hún hafa verið við öllu búin. „Ég fer í gegnum lífið með það hugarfar að ég hefði ekki látið það á mig fá hefðu þau ekki viljað kynna mér. Ég hefði bara skilið það og ekki látið það trufla mig. Ég hefði frekar hugsað: æ hvað þetta er leiðinlegt fyrir þau

að missa af því að kynna svona æðislegu fólki á Íslandi,“ segir hún og hlær.

Lifði í ólíkum heimum

J.T. Rorick dvaldi á Íslandi í tvö til þrjú ár. Samkvæmt bréfunum sem hann sendi móður Ebbu fór hann frá Íslandi til Englands og þaðan til Belgíu, Frakklands og Þýskalands. „Á bréfunum er greinilegt að það var mjög skemmtilegt hjá honum. Hann var að skrifa til móður minnar hvernig lífið væri þarna og hvernig stúlkurnar væru og þar fram eftir götunum. Medora systir mín fékk líka hálfgerð áfall þegar hún sá bréfin, enda sá hún þarna glænýja hlið á ástkærum föður sínum.“

Þegar J.T. kom aftur til Bandaríkjanna, þegar stríðinu var lokið, hafði hann aldrei framar samband við Dídí ástkonu sína og dótturina á Íslandi. Ebba vissi því, sem fyrr segir, lítið um hann. Því voru næstu mánuðir áhugaverðir þegar Ebbu bárust frá systur sinni ítarlegar upplýsingar um föður þeirra og ættina. Hún komst að því að þegar hann kom aftur heim til Bandaríkjanna hafi hann upphaflega ætlað að læra óperusöng, en hann hafi hins vegar orðið sögukennari og starfað sem slíkur allt sitt líf.

Alltaf í langlínusambandi

Það yfirnáttúrulega hefur haft sitt að segja með að leiða Ebbu og fjölskyldu hennar í Bandaríkjunum saman. Sjálf lýsir hún því þannig að hún sé í meira langlínusambandi en margur. „Það stóð meðal annars alltaf maður í svefnherberginu mínu, hár og grannur í svörtum frakka. Svo var ég í nuddi í Borgarnesi hjá konu sem heitir Ebba og hún segir: „Heyrðu, það stendur hérna hár og grannur maður í svörtum frakka.“ Þá var mér allri lokið. Fyrst hann er farinn að elta mig í nudd hlýtur hann að eiga eitthvað brýnt erindi við mig, hugsaði ég. Þegar ég svo sá myndirnar frá fjölskyldunni sá ég að þetta var afbróðir minn í föðurætt. Þau hafa bara verið alveg ákveðin í því að koma þessum tengslum á!“

Ebba segist alla tíð hafa haft það á tilfinningunni að hún hafi verið getin í ást. Hún hafi nú fengið sannfæringu fyrir því. „Mér fannst það bara bráðfyndið þegar ég sá þau saman í eldhúsinu á Bifröst. Þau eru mjög ánægð saman í dag. Ég held að aðstæður hans hafi bara verið þannig á þessum tíma hann gat ekki verið með móður minni.“